

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 ft. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 " Egyes szám — " 5 "
Előfizetési pénz s minden közlemény:
főpíacz, VECSEY-ház, földszint a szer-
kesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY
KAROLY könyvkereskedésében és a
szerkesztőségénél. Egyébtől a postahiva-
talok útján.

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petisorét 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szintén több
izbeli hirdetések, alku szerint a
legolcsóbb árért.
Bélyegdíj: minden beiktatásért külön
30 kr.
„Nyilt-tér”-en megjelenő közlemény
minden petit sora 15 kr.
Név- vagy bérmentlenül beküldött
kéziratok nem vétetnek tekintetbe. —
Ugyazintán kéziratok nem adnak
vissza.

A katonai hatalom.

Debreczen szept. 19.

A Göczel és Lendl-féle ügy irtóztató világitásba helyezte a katonai hatalom tulnyomó súlyát, s hogy nemcsak egyes katonatisztek gondolkoznak úgy mint Lendl kapitány, mutatja a Bécsben megjelenő katonai szakközöny, mely a király esküjét, Magyarország alkotmányát semmisnek, figyelemre sem méltónak tekinti.

Kétségbeesett állapot, midőn egy napon csak arra virradhatunk fel, hogy Magyarország törvényes jogaitól, még alkotmányának létező rongyaitól is megfosztathatják, mert a katonai hatalom úgy akarja.

Mi bizunk a mostani magyar király alkotmányos érületében, hiszszük is, felis tesszük róla, hogy mint uralkodó, letett esküje és alkotmányos érülete ellen soha sem fog cselekedni, ámde a végzet könyvébe mindenkinek a meghalása be van jegyezve s a magyar történelem arról is tanuskodik, hogy az alkotmányos magyar királynak el kellett hagynia a trónt, s a csupán személyben és a személyes esküben vetett bizalom, önkény és katonai uralom alá sortora Magyarországot.

A katonai hatalomnak naponként előforduló tulkapásai, mely még az uralkodó személyét sem kíméli — fájdalom — erősen igazolják az „Ellenzék” azon állítását, hogy a magyar alkotmánynak az uralkodó személyes jóakarátán kívül nincsen egyéb garanciája.

Ha azt akarjuk, hogy Magyarország mint állam létezzék, így to-

vább nem maradhat. Magyarország nem tűrheti meg többé, hogy akatonaság, mely a munkás polgárság vagyonát emészti, a magyar államban külön államot képezzen.

Magyarországnak törvényhozási uton kell intézkednie, hogy az olyan katonatisztek, kik a magyar nemzetnek és a magyar alkotmánynak ellenségei, Magyarországból kitaszítottassanak, keressenek maguknak olyan országot, hol bátran marhatják azokat, kik fizetik.

Törvényhozási uton kell intézkedni, hogy minden katona, legyen az főherceg vagy közpolgár, legyen az tábornagy vagy közkatona, cseh, német, vagy bármiféle nemzetiségű is, ha egyszer mint katona a magyarok zsebéből is fizettetik, tegye le az esküt a magyar alkotmányra.

Ha a tiszt uraknak nem tetszenek a magyarok, vagy a magyar alkotmány, hát ne kelljen nekik pénzünk sem, keressenek maguknak, magukhoz illő más hazát, mi bizony nem vágyódunk utánunk.

Megfoghatatlan, hogy a király, a legfőbb hadur megesküszik a magyar alkotmányra, s a legfőbb hadur katonái, ez ellen az eskü ellen tesznek folytonosan, nemcsak, hanem haduroknak esküjét is semmisnek deklarálják. Minő visszás helyzet ez?

Vagy van alkotmányunk, vagy nincs, ha van alkotmányunk, annak tiszteletére meglehet tanítani a katonai urakat is, akkor annak alá kell rendelni a katonaságot is, ha pedig csakugyan nincsen — mi ezen úgy tárgyalásánál majdan na-

gyon ki fog tűnni, — meg kell szereznünk.

Mi sokszor láttuk futni a békességben hősködő, s a magyarokat gyűlölő Lendl féle kapitányokat.

A magyar király csak úgy tudja mint mi, — mert hiszen személyesen győződött meg Győrnél, Szolferinónál, Königgrätznél, hogy a Lendl féle futoncok vész idejében soha sem fogják megmenteni a Habsburgok trónját.

A magyar király csak úgy tudja, mint mi, hogy a trónnak hatalma és dicsősége nem a Lendl kardesörtetésén, hanem a népek szeretetén, és a népek bizalmán alapszik.

A magyar nemzet, még ha katonai hatalom alá rendelik is, nem lelkesedhetik másért, mint hazájáért, alkotmányos szabadságát tiszteletben tartó királyáért.

— Az aradi vértanúk emléke. Még is lesz új emlékkő a vártauk kivégzési helyén. Arról értesül ugyanis az Alföld, hogy az ifjusági bizottság tegnap délután tartott ülésében megváltoztatta a részben hozott határozatát s kimondotta, hogy a meglevő összeg erejéig vásárol egy emlékkövet s e célból Dániel Endre bizottsági tagot Budapestre küldte, hogy szakértők segítségével vetele mellett Gerendánál követ válasszon. S így ha a felállítás az idő rövidségéhez képest lehetséges lesz, már október 6-ikára felállítva leendő az új kő.

— A Göczel-ügy még mindig nagy hullámokat ver. A Wehrzeitung alkotmányellenes cikke az egész ország közvéleményét felhaborította. Mint olvassuk, most

már felsőbb körökben is a sérelemnek élet igyeksenek vonni. Királyi nyilatkozat fog — hir szerint — megjelenni, mely nyilatkoznék a katonai eskü és a katonaság alkotmány iránti köteleessége fölött.

A főváros polgársága nagy tüntetésre készül ez ügyben. Midőn a diszkard Göczelnek átadták, a józsef- és ferencvárosi polgárok bankettet fognak rendezni, melyben az országgyűlési képviselők is résztvesznek.

— Az országgyűlés megnyitását e hó 28-ra tervezik.

— Tisza debreczeni beszédével foglalkozik most az egész sajtó. Csaknem minden lap egyhangulag semmit mondó, üres beszédnek nyilvánítja azt. Az Egyetértés cikke végén ezeket mondja róla:

„Végre is bizonyos érdekesség kétségtelenül van mindabban, a mit Tisza Kálmán elmondott. De még több érdekkel bír körülbelül az, a mit elhallgatott. Például egy szóval sem nyugtatta meg a nemzetet, hogy Szapáry új adó őt nem nyuzzák tovább. Egy szóval sem nyugtatótt meg bennünket, hogy a hadsereg reformja biztosítja a hadsereg körében a magyarság és alkotmányosság érdekeit. Egy szót sem szőtt azon brutális sértésekről, melyeket a közös hadseregek tisztikara a nemzet ellen naponkint elkövet. A pénzügyi és közigazgatási bíróságok okos szervezéséről s a polgárok jogos érdekeinek biztosításáról nem volt egy szava sem. A nemzet kulturális érdekeiről teljesen hallgatott. Közgazdasági érdekeinek előmozdításának semmi figyelmet nem szentelt. Egy szóval a tavalyi Tisza Kálmán áll előttünk, a ki kormányra lépte előtti időkről elfelejtett mindet, az azóta lefolyt időben pedig nem tanult semmit. Olyan az ember, mint politikája: vanitás vanitatum.

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Egy két hónapos csecsemő élete és munkái.

Élet és jellemrajz.

Irtta

2.

Bodon József.

Hogy zárt fedél nem volt kicsiny fedél fölött: hiba, de nem nagy. Láthatad volna-e különben a vihart, a természet gyönyörű játékát? Nem. Nem látod, ez maga felét a pirinyó hibával. Aztán mindjárt látsz olyat is, melyben az alvó város nem gyönyörködhetik. Addig pedig csak hangzatos bánatos nótáidat kis fiam, add tudtára a véghetetlen nagy világnak, hogy itt vagy te is, egy parányi a mindenségeknek, de számot-tévő parányi, a ki sok szép jogokkal dicsekedhetik. Ilyen jog az is, hogy sirhatsz; felséges jog, csak az embert méltatta rá a teremtő kicsikém, az állattól megvonta.

Rajta tehát, élj ezzel a felséges joggal! Sirj keservesen, fájón, kicsiny lelked szomorú nótája hadd vegyüljön bele a vihar zúgó énekébe. Oda se a bajnak te puha dunnácska! Nézd, a szél szünőfélen van, az eső eláll, távoli robogás zaja jelenti, hogy a város törtülni kezd szeméiből az álmot, ébredsz. Ne busulj! A tejelő jóságok már sajtárokba ümlesztették meleg italjokat, jut abból neked is. Én már látom a mázas csuporkát is, melyből jóízűen szürcsölgeted majd az édes reggeli tejet. A pékek forró kemencéjében már ropogóssá pirult az ezer meg ezer süte-

mény, majd csak kerül egy télzsemléske belőle a mi fogunkra is. Ne félj kicsikém! Látod, hogyan bontakozik, ki a szürkén derengő homályból az a roppant nagy köhalmaz, a város; azokban a kőkalitákban embertársaid laknak, az egy és igaz istent hívő embertársaid. Ezek a te parányi képedben ráismernek a maguk képére és nem hagynak gonoszul elveszni. A reménységgel kezd meg az életet kis fiam; meglásd, milyen hit dajkaja az ember életének a remény; ő ringat bennünket a határig, csak a másvilág meggyéjen ejt le két erős karjáról.

Nézz a keleti égből felé, onnét jön hozzánk a remény első sugára. Látod azt a szép piros rózsát, a mint nyilni és mosolyogni kezd a földre; a hajnal az, a hasadó hajnal. Nézd, egy parányi sugára már ott rezeg az öblös kapu aljában, a nagy kö tővén; milyen meleg, milyen barátságos fény ugy-e? Az utczán még szürke homály borong, lomha párazat emelkedik felfelé, a hajnal fényéből még nem jutott sehová, csak téged keresett fel egy vékony sugára, születése percében is rólad gondoskodott először. De mért vagy olyan nagy munkában. Ahá! Kezecskéidet akarnag kizibálni a puha dunnából. Helyesen. Csak ki veled, ugy ni! Fűrődj a meleg sugárban, hadd járjon, vagdaljon az a két parányi öklöd, mosolyogj, gögicsélj. Te ostoba légy, rá ne szállj a mi rózsá arczocánkra, tanuld tisztelni bennünk a természet hatalmas urát, mert az vagyunk ám, azért, hogy most egy lábnyinal nagyobb bat nem foglalunk el a földtekekből.

Nos, miért állott meg két barna szemed, mire ügyelsz? A fűtezárol erős kop-

panás zaja hallatsz, mintha legalább is százpár katonabakancs verődne a gránitára egyszerre, szabályosan. Az öreg dob hatalmasat roppan, a kisebb dobok csacs-kán peregnék mellette, a réztányérok öszszecsattannak, az öblös kürt tompa bugása egyívé folyik az apróbb trombiták olvadó hangjával. Katona-zene üdvözlő május legelső hajnalát. Száz meg száz ablak pattan fel egyszerre és egymásután, és egyetlen szempillantás alatt megtelik hálókabáttal és boglyos fövel. Hallgatják a távolodó zenét, álmos szemmel vetnek egy pillantást az erősen pirosodó hajnalra, azután besucskóznak az ablakok sorba.

Méltóságos és nagyságos asszonyaim, ott a szemben eső kőkalitájában: jkegyeskedjenek egy pillantást vetni az öblös kapu aljába is, vegyenek bennünket észre, mert az a csuporka meleg tej, melyet a gondviselés számunkra tartogat valahol, már elkélő lenne, nagyon elkélő. Kemény éjszakánk volt; gyenge torkunk hiába küzködött a viharral, hangunkat tul ordította, Ránk se hederit kis fiam senki, a hálókabátok és boglyos fejek eltűntek az ablakokból, legedesebb hajnali álmuk még hátra van. Se baj! Csak gögicsélj, mosolyogj, a mi kedves hajnalunk már egy melegebb sugarát is elküldte hozzánk, Tyűh! de jó sugár, egész termettünket be-rezgi, de bezzeg, mozgolódik is ám a dunnácskánk vége. Ott van ni, azt bizony kifészkelődöttünk dicsőségesen. Kukkantsunk csak oda, mi van ott? Két iezipiczi rózsá lábacska. Vigan kis fiam, ha már megadta a teremtő, rugdalódnak veled, arra való az. Ugy, ni, ni! Erre arra, jobra balra a mi ügyetlenségünk a legbájosabb ügyetlen-

sége a világnak. Még a hajnal fénye is vidámabban mosolyog reánk, látod-e? Hogy nevet, hogy csókolja a mi pirinyó rózsá lábacskákat, mi pedig tartjuk neki mint egy fejedelem: tessék.

Kipp, kopp, kipp kopp. Ehe jön már a csuporka meleg tejünk. Lassan tipteg, mert egy nagy ménkő putony görnyeszti öreg hátát, két kezében pedig megrakott kosarat cipel. Jó lesz ő nekünk kis fiam! Fényes ellátást ugyan nem igényelhet, mert ő bizony csak zöldséges anyóka, de hát beérjük mi kevéssel is, nagyralátó gondolatok helyett inkább főhászkozjunk egyet az egek urához, szentelné meg a zöldséges asszony lelkét, nyitná ki öreges füleit, hogy mi gögicselésünk bele ténfergessen. No, hála a teremtetőnek! Kosarait lerakja, két kérges tenyerét összecsapja, azután putonyát oldja le és morog. Partra jutottunk kis fiam!

Az anyóka lehajlik, vén fejét csóválgatja; krárog, cifra átok meg ital szaga ömlik ki belőle a fris májusi levegőbe; azután polgártársunkat fölemeli, szitkozódik, elérzékenyül (ezt a benne levő ital is elősegíti) s néhány kövér csepp pottyán a mi meleg dunnácskánkra. „Oh istenadta kis férge! Mi a gutát tegyek már veled no? Haza nem vihetlek hetediknek, ezt a jó isten se kívánhatja tőlem. Én bizony becsengetek ebbe a tisztos házba, De előbb letelezlek fiam oda, a honnan fölvettelek, mert im majd bolondot gondolhatna valaki.”

(Folyt. köv.)

ap.

dalmi napilap.

forint 20 kr.

mal tiz, tizenkét, tizenhat ol-
k a „Budapesti Hirlap”-ban.
imerítően közöltetik.

sebb regényt.
ran összeállítva.

azaz a szabad szó, a szabad

zsér zsarnokságával, kötele-
és töke erőszakosságával.

nemzeti érdekeinknek, melyek-

és minden áron.

megalapításán és azt népsze-
lt erejű hirlapirói gárdát leg-
ap rendes mellékletét magna-

egré Alajos, Dóczy La-
lmre, Kazár Emil, Szász

ogy oly érdekes lappal ke-
ozzá mindezeknél olcsóbb is

er 9-ik szám) küldendők.

ak.

Rákosi Jenő,

kiadótulajdonosai.

ey-ház.

A külföld.

Hogy utazott a császár Danzigba. Az elővigyázati rendszabályok, melyeket a császár danzigi útja alkalmából az utazásra kizemelt Devshava hajón alkalmaztak, majdnem a neveltségig ment. A hajót egy más után három külön bizottság vizsgálta meg, nines-e rajta valami robbanó vagy oly anyag, melylyel visszaélés követethetett volna el. Ekkor azután a szolgáló személyzetet eleresztették fel a hajóra, úgy hogy teljesen meztelenül mentek föl és csak a hajón kaptak ott előre elkészített ruházatot. E pillanattól fogva a hajó összes legénységének tiltva volt bárkivel is érintkezni és Danzigban sem voltak e tilalom alól feleldva; sem hozzájuk senki, sem ők senkihez nem szólhattak, annál kevésbé volt megengedve a partraszállás. — No de nem is volt nihilista egy sem köztük.

Franciaország és Anglia közt az egyiptomi kérdésre nézve, mint most konstataják az egész idő alatt teljes egyetértés uralkodott. Konstantinápolyból jeleníti ma egy távirat, hogy elhatározott dolog volt, Szervert pasát, a porta rendkívüli biztosa gyanánt küldeni Egyiptomba. Minthogy azonban Anglia és Franciaország nagykövetei a küldetéshez csak oly föltétellel adták beleegyezésüket, ha előbb ö velők közlik a Szervert pasának adandó utasításokat, a porta lemondott tervéről s Szervert pasát tovább is megmarad a török pénzügyi bizottság élén

A vidékről.

— A „Debreceeni” sajtó levelezőjétől. —
Tisza Fűred, szept. 17.

A tisza-füredi „Gyümölcsészeti egyelet”, mely helyben és környéken a gyümölcstermesztés nagyban fejlődésnek indult, a keresztyénülést tüzte ki magának czélul, — a tapasztalás szerinti gyümölcskiállítását 1881. okt. 23., 24., 25-én tartja meg. Kiállítás mindenféle gyümölcs. nyers vagy úde állapotban, befőzött, aszalt, lekvár, iz és szesznek feldolgozottan (bor, pálinka) szőlő csak helyből állítatik ki.

Kiállítás más gazdasági termény is egy pár liter mennyiségben, zacsokos vagy kosarakban (buza, repce, heremag, köles stb.) A gyökények csomókba kötve (murok, petrezselyem, peszternák stb.) Egyes példányokban a burgundi, karaláb, kaposzta stb. A gumós termelvények kosarakban, a bagymafélék kosorukban. Ha valamely termény kiállításával eiadás célozzatik: ott a véka, liter, mázsa szerinti ár és az eladandó mennyiség is kiteendő.

A kiállítás a kaszinó nagytermében tartatik meg s gyümölcsköstöllással záratik be.

A kiállított tárgyakról helypénz nem fizetetik.

A kiállított tárgyakat az illetők a bezárás után elvihetik, vagy az egyelet részére ott is hagyhatják.

A kiállítandó tárgyak a titkárhoz küldendő — bérmentesen — okt. 21-ig Tisza Fűredre.

A gyümölcsfélékből a kiállításra legalább 3 drb küldendő fajonként s ha tudatik nevök is megírassanak.

A jutalmakról a választmány ezután fog határozni.

Bartha Ferenc,
egyleti titkár,

A fővárosból.

A színházak köréből.

** A nemzeti színház tagjai álta a magyarországi hírlapirók nyugdíj-intézete részére rendezendő előadás kedden szeptember 27-én lesz a gyapju-uczai színházban, melyet az estére annak igazgatója Müller Róbert, ambaró előadásait már 24-én megkezdte, igazán szives előzékenységgel bocsátotta a nyugdíjintézet nála járt rendező bizottságának rendelkezésére. — A nemzeti színház tagjai tudvalevőleg Sardon és Najac „Váljunk el!” vigjátékát játszák, s az előadás iránt fölrösszerte nagy érdeklődés mutatkozik, úgy hogy már is történtek előjegyzések páholyokra s földszinti támlásszékekre.

** Uj énekes bohózatot írnak Balázs Sándor és Siposs Antal; czime „A pinkódi király.” A darab meseje igen mulattatóan ígérkezik. Egy magyar földbirtokos azt a tréfát követi el, hogy inasát egy évre urnak teszi meg, ez pedig jó felhasználja az időt, valóban gazdaggá lesz, nemességét is szerez, a nélkül, hogy gazdája tudná s a határidő

leltével is ur marad. Az énekrészeket magyar népdal változatok fogják tarkítani. A két szerző e művéket a népszínházhoz nyújtják be.

V e g y e s.

** A király József főherceghez következő sorokat intézte:

Kedves rokon József főherceg!

A most befejezett miskolci hadgyakorlatok alkalmával különös meglepéssel győződtem meg a honvédelvesség igen jó kiképzése és hadgyakorlati tehetségéről, valamint azon jelentékeny haladásról, mely a honvéd-gyalogság részletes kiképzése, katonai magatartása és jó kinézése tekintetében eléretett. Midőn önt megbízom, hogy az illető osztályokkal teljes ömeresemet tudassa, örömmel használom föl az alkalmat, hogy önnök azon szakadatan fáradozásáért, melyet magyar honvédségem hadi kiképzésére fordít, köszönetemet kifejezzem. — Kelt Miskolcon, 1881-ik évi szeptember hó 16-ik napján. Ferencz József, s. k.

A kicserélt bőrös ládák.

— Kedélyes napi újdonság. —

Két boldog ember szállt föl tegnapelőtt éjjel a budapesti vonatra.

Állomását ment elfoglalni mind-egyik, örülve a rég várt kinevezésnek, örülve a végre valahára elért kereseti módinak.

Az egyik: Lőrincz ur az állami rendőrségnél kapott alkalmazást.

A másik: Lényi kisasszony, egy gyermekértbe szerződött tanítónőnek.

Vadonat új felszereléssel eveztek életeljük felé. A bőrös ládák tele voltak mindazzal, a mit gondos szülők utra-valóul szoktak adni gyermekeiknek. Szép új ruhák, fehérneműk, egyéb apró eszközök duzzadoztak a tömött kufferekben. És legfölül volt a frissen sült pogácsa, a melyik eltarthat egy hétig, kettőig, a szerint, a mint jó vagy rossz dolga lesz annak, a kinek sütötték.

Lőrincz és Lényi hamar megismerkednek. De csak úgy utazók módjára. Név szerint be nem mutatkoznak és egymás szándékáról is csak annyit tudnak, hogy mind a kettő a fővárosba igyekszik.

Ott majd találkoznak. Azt gondolják, az olyan könnyű, mint itt nálunk, hol minden ismerősét megláthatja az ember napjában háromszor.

Czegléd felé Lényi kisasszony megkínálja Lőrincz urat otthon sült pogácsával.

Lőrincz ur erősíté, hogy annak a pogácsának szakasztott olyan ize van, akár az övének.

Pogácsa-roppogtatás és jóízű beszélgetés fölött aztán elszunyókálnak szépecskén.

Budapesten ébrednek föl és szemekét törülgetve kívánnak egymásnak jó reggelt.

A bőrös láda után nyul mindegyik, aztán kisietnek a pályaházból.

Még egy utolsó üdvözlés:
— Isten önnel, uram!

— A viszontlátásra, kisasszony!

És az utasokat egy-egy komfortábilis viszi rendeltetésük helyére.

Az első bemutatásra készül Lőrincz ur is, Lényi kisasszony is.

Ez aig várja, hogy magára öltse a fényes rendőri egyenruhát. Fölnyitja a koffert, kiemeli a piros kockás kendőbe kötött pogácsát, félrehuzza a takarónak elterített törülközöt és az első, ami kezébe akad, egy karesu — füzöderék. Nézi tovább a rejtélyes koffert, hát volt abban alsó szoknya, ezifra harisnya stb. stb. No, rizspor, az nem volt benne.

Lényi kisasszony pedig ezalatt szint azonképen tolettet készült csinálni és nagy töprengés után a krém színű ruhára határozta magát. Fölnyitja a koffert, kiemeli a piros kockás kendőbe kötött pogácsát, félrehuzza a takarónak elterített törülközöt és az első, ami kezébe akad, egy arányszínös karesu — rendőri dolmány. Nézi tovább a rejtélyes koffert, hát volt abban lovagló nadrág, hosszúszaru csizma stb. stb. No, snapszos tüveg, az nem volt benne.

— Pár óra múlva aztán a rendőri hivatalban, találkoztak — Lőrincz ur és Lényi kisasszony. Mindegyik kicserélt bőrös ládáját kereste.

És megtalálták — egymást.

Állítólag összekeverték az ottani pogácsát. És lett belőle mézes pogácsa, ami eltarthat kettőjüknek vagy egy — hónapig.

U J D O N S A G O K.

* Az öszi országos vásár. Október 3. hétfőn, 4. kedden, 5. szerdán bör, gyapju, méz, dió stb. továbbá toll, iparcikkék, gabonaneműk és mindenféle terményvásár. Október 6-7. csütörtök, péntek vásár. 8-9. szombat, vasárnap sertésvásár. 10-11. hétfőn, kedden nagy baromvásár. Jegyzet. Megengedtetik, hogy ha bár a bör, gyapju, méz, dió stb. továbbá toll, iparcikkék, gabonaneműk és egyéb terményekre nézve az elővársi hétnek hétfő, kedd és szerda napjai vannak vásári napokul kijelölve az említett cikkek és termények a vásár egész folyamata alatt mindenki által szabadon árultathatnak.

* Halálözás. Szöllősy József pénzügyi igazgatósági fogalmazót súlyos esapás érte. Egyetlen kis leánya, Erzsike 2 és 1/2 éves korában birtelen elhalt. Temetése szombaton délután volt. Béke a kedves kis halott poraira.

* A „Magyar Alföld” című hetilap mai számával megszünt.

* Krecsányi Ignác szinigazgató e hét végén megérkezik városunkba, s azonnal megkezdé a próbákat. — Együttal megemlítjük, hogy több lapársunk véleménye szerint is a Magyarországon létező szinistársulatok közt a Krecsányi a legjobb, legerősebb.

* Tüz a vasuton. A tegnapielőtti vonaton egy bikát szállítottak Debreczenből Budapestre. Czegléd felé járt a vonal, midőn a bika által elfoglalt kocsiiban az elhintett szalma meggyuladt. — Az állat a tűz láttára vészeltül bömbölt, s kiakart ugrani. A gépből vtt vízzel aztán eloltatták a tüzet.

* A katonák és a szabadság. Az utcákon majd minden ház előtt láthatni egy-két katonát, ki letette már a mondurt, s csak felbokretázott sijkája jelzi, hogy katona volt. — Igen, még tegnap az volt, ma pedig már nem parancsol neki senkisen. Megy „szabadságra”, kitélt a három keserves esztendő. A jó fiuk megtöltik tarisznyájukat debreczeni különlegeségekkel, szájukba fogják a makrapipát, s vígan mennek hazafelé. — Három év óta még nem „marsoltak” ilyen kedvel. Némelyiknek édes szülője is bejött, s örömtől ragyogó arccal kíséri szeretett fiát. — Erzsike, Julesák is nesztét vették már otthon a dolognak, s bizonyosan a sörvénykerítést tapogatták leggyakrabban...

* Hadgyakorlati epizód. Megyaszórol a hadgyakorlatról következő érdekes epizódot táviratozzák; Egy honvédszázár a XXXIX. honvéddadosztály zászlójával a háromszögelési jelhez ért s felakart maszni, hogy a zászlót kitélje, a dolog azonban sehogysen akart sikerülni, ekkor József főherceg odalépett és a zászlót segíteni kezdte a felmászásban oly formán, hogy míg a legény felért, a főherceg mindig támogatta és toltá fölfele.

* A bakák útja. „A nyiregyházi indóházban volt ám jó sok baka, — így kezdé beszélni egy katona, a miskolci hadgyakorlatokról visszatérvén. De hát nem is volt az tréfa dolog, kifáradva, üres zsebbel, bekommandirozták a szegény bakát Miskolcon azokba a nagy négy szegletes szekerekbe, melyeknek nem a keréke forog a tengelyen, hanem tengely kerék együtt motóllal s melyek inkább hasonlítanak hombarhoz, mint ember számára alkotott más fajta utazási alkalmosságokhoz, és a melyben jobban össze voltak zsufolva, mint tele hombarban a buzza szem. A vakló nyerített, a vasuti hornyista fűtyölt. Mehet! Tüzön vizen egyiránt. A nap keményen sütött a pokoli masinára, s a baka izzad ezudarol, hogy a mi kis nedvesség még a gyakorlatok után benne maradt, azt se vigye haza, egy szóval minden egyes baka valóságos gözbe sült, mire meglassadt a gép s a szellős félszékű leszálló konduktor kikialtotta hogy: Nyiregyháza, 10 perc. Szomorúan merengett a legtöbb baka kifelé, szellemileg élvezve csak azon dolgokat, mi baka észjárás szerint szem száznak ingere. Egy gyengéd szívű bányák meglátván a lemondó arczokat, a vezénylet jóváhagyásának előleges kinyerése mellett egy hordó sert az indóház előtti térre gördített. — A megütött méhkas nem csap olyan zajt, nem visz véghez olyan mozgalmat, mint ez a vonat baka. — Egy más hegyén hátán törtek a babzó forrásnak, s az előbb rezignált arczok, mintha a szentlélek szállta volna meg őket, felragyogtak az életkedvtől, s a vidámság ékes ezimere, a nevetés megjelent az arczokon, mint sütét felbök után a szivárvány megjelenik az égen. S az épen e vonaton utazó katona-banda előszedte a nagy bumberdot, hegyes szavu klarinétot,

püfögő nagy dobot, csattogó-csengő réztányért, s mondtaik vele olyan közönetet, hogy a nyiregyházi polgártárs még a Sóstón is meghallotta. Tódultak is kifele. A tér hamar megtelt. A mi bányák pedig élvezte a jó munka örömét, mely ott rejtlett, hogy százaknak vidította fel kedélyét egy szerencsés ötlettel. A vonat fűtyent. „Beszéljini!” s a következő perczben 1000 ember dala hangzik le a vonatról, melyen fél órával előbb 1000 ember csikorgó foga alól ropogott a káromkodás. Kicsérlették őket? Nem, csak egy szerencsés kéz megpendítette azt a hirt, a melyen a mi exellenziás uramék nem akarnak játszani tudni.

* A „Debreceeni Jogász-Segélyező-Egyelet” tisztikara a f. hó 17-én — nagy érdeklődés mellett — megtartott alakuló közgyűlésen a következőleg alakított: — Elnök: Róth Ferencz 4 j. h. 45 szavazattal Fráter Barna 19 szavazata ellenében; — jegyző: D. Nagy József 4 j. h.; — pénztárnok: Némety Károly 2 j. h.; könyvtárnok: s ellenőrré: Földessy János 4 j. h.; választmányi tagokká: a jogtudományi szaktan folyamáról: Jánosy Sándor és Tóth Albert; — az államtudományi szaktanfolyamról: Dicsöffy Sándor és Magos György; — a II od évről: Tóth Sándor és Tóth Gyula; — az I-ös évről: Tüdös János és Benedek János lettek megválasztva.

* Csak német a — német. Valaki Hajdu-Böszörményből levelet küldött bizonyos Petrovicski nevű kereskedőnek Prágába. A papiros egyik szélén, mint azt sok levélpapíron meg ma is látjuk, e felirat volt olvasható „Aldás hazánkra”, a név aláírás után pedig, jelezve volt, hogy a levél Hajdu-Böszörményben kelt. A esch-német, a ki képes a legnagyobb bolondot is elkövetni, — semhogy magyarul megtanuljon, fogta magát és következő czimezéssel válaszolt a böszörményi levélre: „Herrn Hajdu Bökömény in Aldás hazánkra (Ungarn)”. A mennyiben meg vagyunk győződve, hogy a német akaratlanul sem óhajt áldást hazánkra, mi is azt kívánjuk neki, hogy ellenünk való törekvésében úgy érje el czélját, mint e levéllel, melyet a posta elvitt ugyan Böszörménybe, de kézbesíteni nem tudott senkinek.

* Lövészet. A szept. 18-án tartott lövészet eredménye. Díjat nyertek: legjobb mélylövészel Dr. Bruttman ezredorvos 1 drb 2 fítos tallért, legtöbb körllövészel Weszter István 1 darab 1 forintos tallért.

* A Telegdi-féle fűrdöntetben a kazán tisztítás befejezetett, ennek folytán az a t. közönség rendelkezésére áll.

* Vad-disznók. A k. keréki és a székelyhidi erdőben vad-disznók tanyáznak, s a gazdák nem kis bosszuságára és nagy kárára kéjkirándulást tesznek a közeli tengeri földekre. Kedden délután az érdekeltek, meg néhány szenvedélyes vadász hajtó vadászatot tartottak a kártevő koczákra, de a hajzsa eredménytelen volt.

* Magyarosodás. Hírét vettük, hogy a székelyhidi izraeliták közt komoly mozgalom indult meg nevének magyarosítása iránt. Örülünk rajta, s üdvözöljük e derék törekvést, csak aztán ne maradjanak a tervezgetésnél, hanem lépjenek mielőbb a cselekvés terére.

* Négy krajczárért. E hó 11-én egy peéri ember pár zsák buzát szállított a Margitta mellett levő malomba megőrés végett. Midőn a margittai vám mellett elhaladt, a vámőr követelte a vámot, de az ember tevébb hajtatott. A malomból visszatérve, a vámőr megállította a szekeret s ismét követelte a 4 kr. vám pénz megfizetését. Ebből szóvaltság, majd dulakodás fejlődött ki, s mivel a vámőr nem akarta átbocsátani a szekeret, a peéri ember fejéhez kapott s azzal a vámőr fejét négy helyen beszakította. A három első vágás a koponya hátsó részét, — negyedik a halántékot érte, mire a vámőr rögtön meg is halt. — E borzasztó jelenet az izraelita vámbériónek a vámháznál jelen volt neje az ablakon át szemlélte s látván a veszelty, — a vámőr segélyére sietett. — De saját vesztére, mert a vadállati dültől tájékozó peéri ember az asszonyt is megtámadta, s fejszéjével három súlyos csapást mért a gyöngénő fejére. E sebek életveszélyesek, s bár a szegény nő még él, de az orvosok semmi reményt sem táplálnak felgyógyulásához. Az iszonyu tett elkövetése után a gyilkos, szekeret elhagyva, futni kezdett, de tildözöbe vétevéten, elfogatott s a margittai járásbíróság börtönébe zárattott. A fűspán közvetlen a gyilkosság elkövetése után hajtattott el a vámház előtt, s látva az iszonyu büntényt, nyomban parancsot adott a

küldötté levő csendlegénkos üldözésére. Mondják, tett elkövetője már régebb hamokban szenved.

* Titokzatos küldetés. szai vasut Vizsula állomás kóvskija Vedomosti írja, hogy egy feladott ládat s a zsidó holttestét találtak. A ban adták fel s Odesszára. A megejtett törvényszéki ritette, hogy a ládában tal Chaskind s Konotop város polgár volt. A holttest me melyre kis orosz nyelven „Elevenem nem akart elm hát halottképen.”

* Denevér mint földzáról írják e mulatságos egyik szomszédos községt folyt le: „A falu végén a egy részét magtáru használ, első részében pedig n lés lakott. Most hogy az nos, „fiatal leányt” vett hetek javát e csöndes régi lakban kívánta töl cselédség lakta előrészt h naps asszonyt odahozta. telvén, a fiatal nő körül a paradicsomban, s fölke az ódon lak hátsó részét szemle tárgyává tegyék. fiatal nejevel karján vég rész téres teremt, s meg jövőben mikép leendő be tését, mig nem egyik s ründ alaku toronyba ért rága ablak szárnyait bit vihar, s így midőn nyil maguktól kinyitlak az eként támadt léghuzam f ról lekapta a kalapot. E az ablak csattanásra elő öslakói, a denevérek is, é jogva röpködtek idestova dult állat egyenesen az éles körmeivel az öreg ur jédt, s azokkai birkódozad rag fűrtökkel egyetemben rokáját is, melyet a fiatal esekely építésére tova v

* Nagy tűz Arad di Neuman-féle szeszgyára nézve első volt a mo napelőtt este 8 órakor zaszott tüzvész áldozata óra egynegyedkor jelez őrtornyaiában, mire a tem ban lázas kongatás kezd mar egész langtengerben felé az ég. A csilagok kö fellegek langfoszlányokk égen. A tüzöltök harány lett robotgok kocsiakkal kon, ki a Gáj-külváros messzire ki volt világít nyaladós lángoktól, a löv folva közlekedtek, a bér gyed óra múlva mind le e félváros sietett ki a v gyalog, ki kocsin. A négy gyárépület a lakások és a félkör is lángokban álla hasztalan erőködtek; a n törpültek az óriási vesze ben. Minden igyekezetük a mellék épületeket meg ket folytonosan feeskend két tüzöltökár tagjain.

Uj-Aradról is átvágtattak najgó Caesar vezetése a noson rohammal terjedt négyemeletes gyárépüle ban ütött ki a tűz. Az dosó lángnyelvekként a lángok; a tetők iszonyu döltek be, a nagy épüle tője 11 órakor zuhant sziporkák magasra röpp csilagoként estek vissza keletkezéséről sokféle zonyosat nem tudni. A Csak annyi bizonyos, h e g y.

* Ipartanmühely felállítani ujjában ismét lés és közoktatási minis az összes tanfelügyelők intézett, melyben jelzi, iparosok kiképzése tek a fennálló, valamint a polgári és felsőbb népis időre természetesen fok a vidék szokásaihoz, mé jához s általában viszon ipartanmühelyt felállítan miniszter minden tanfel föl, hogy a vezetésére t ben már fennálló, vagy minden egyes polgári a kolát vegyen gondosan

plüfő nagy dobát, csattogó-csengő réztá-nyért, s mondta vele olyan köszönetet, hogy a nyiregyházi polgártárs még a Sós-tón is meghallotta. Tódultak is kifele. A tér hamar megtelt. A mi bátyánk pedig élvezte a jó munka örömét, mely ott rejlett, hogy százaknak vidította fel kedélyét egy szerencsés ötlettel. A vonat fűtyent. „Beszéljünk!” s a következő perczben 1000 ember dala hangzik le a vonatról, melyen fél órával előbb 1000 ember csikorgó foga alól ropogott a káromkodás. Kicsérölték őket? Nem, csak egy szerencsés kéz megpendítette azt a lurt, a melyen a mi excellenciás uramék nem akarnak játszani tudni.

* A Debreczeni Jogász-Segélyező-Egylet tisztkara a f. hó 17-én nagy érdeklődés mellett — megtartott alakuló közgyűlésen a következőleg alakított: — Elnökké: Róth Ferencz 4 j. h. 45. százattal Fráter Barna 19. százattal ellenében; — jegyzővé: D. Nagy József 4 j. h.; — pénztárnokká: Némety Károly 2. j. h.; könyvtárnokká s ellenőrré: Földessy János 4 j. h.; választmányi tagokká: a jogtudományi szaktanfolyamról: Jánosy Sándor és Tóth Albert; — az államtudományi szaktanfolyamról: Diesöffy Sándor és Magos György; — a II. od. évről: Tóth Sándor és Tóth Gyula; — az I. s. évről: Tüdös János és Benedek János lettek megválasztva.

* Csak német a — német. Valaki Hajdu-Böszörményből levelet küldött bizonyos Petrovicski nevű kereskedőnek Prágába. A papíros egyik szélén, mint azt sok levélpapíron még ma is látjuk, e felirat volt olvasható: „Aldás hazánkra”, a név aláírás után pedig, jelezve volt, hogy a levél Hajdu-Böszörményben kelet. A eseb-német, a ki képes a legnagyobb bolondot is elkövetni, — semhogy magyarul megtanuljon, fogta magát és következő czímzettel válaszolt a böszörményi levélre: „Herrn Hajdu Böszörmény in Aldás hazánkra (Ungarn)”. A mennyiben meg vagyunk győződve, hogy a német akaratlanul sem óhajt áldást hazánkra, mi is azt kívánjuk neki, hogy ellentétünk való törekvésében úgy érje el célját, mint e levéllel, melyet a posta elvitt ugyan Böszörménybe, de kézbesíteni nem tudott senkinek.

* Lövészet. A szept. 18-án tartott lövészet eredménye. Díjat nyertek: legjobb mélylövessel Dr. Bruttman ezredes 1 db 2 fős tallért, legtöbb körülvesséj Weszter István 1 darab 1 forintos tallért.

* A Telegdi-féle fűrdőintézetben a kazán tisztítás befűjtetett, ennek folytán az a t. közönség rendelkezésére áll.
* Vad-disznók. A k. kerék és a székellyhidi erdőben vad-disznók tanyáznak, s a gazdák nem kis bosszúságára és nagy kárára kéjkirándulást tesznek a közeli tengeri földekre. Kedden délután az érdekeltek, meg néhány szenvedélyes vadász hajtó vadászatot tartottak a kártevő koczákra, de a hajsza eredménytelen volt.

* Magyarosodás. Hírét vettük, hogy a székellyhidi izraeliták közt komoly mozgalom indult meg neveliknek magyarosítása iránt. Örülünk rajta, s üdvözöljük e derék törekvést, csak aztán ne maradjanak a tervezgetésnél, hanem lépjenek mielőbb a cselekvés terére.

* Négy krajezarért. E hó 11-én egy peéri ember pár zsák búzát szállított a Margitta mellett levő malomba megőrítés végett. Midőn a margittai vám mellett elhaladt, a vámőr követelte a vámot, de az ember tovább hajtatott. A malomból visszatérve, a vámőr megállította a szekert s ismét követelte a 4 kr. vám pénz megfizetését. Ebből szóváltás, majd dulakodás fejlődött ki, s mivel a vámőr nem akarta kibocsátani a szekert, a peéri ember fejéhez kapott s azzal a vámőr fejét négy helyen beszakította. A három első vágás a koponya hátsó részét, negyedik a hantékokat érte, mire a vámőr rögtön meg is halt. — E borzasztó jelenet az izraelita vámbőröknek a vámháznál jelen volt neje az ablakon át szemlélte s látván a vesztét, — a vámőr segítségére sietett. — De saját vesztére, mert a vadállati dültől tájékozó peéri ember az asszonyt megátámodta, s fejszéjével három súlyos csapást ért a gyöngyfejére. E sebek életveszélyesek, s bár a szegény nő még él, de az orvosok semmi reményt sem táplálnak felgyógyulásához. Az asszony tett elkövetése után a gyilkos, szerencsét elhagyva, futni kezdett, de üldözőbe vétetvén, elfogatott s a margittai járásbírósaág börtönébe záratt. A fűspán közvétel a gyilkosság elkövetése után hajtatott el a vámház előtt, s látva az asszony büntényét, nyomban parancsot adott a

körülötté levő csendlegényeknek a gyilkos üldözésére. Mondják, hogy a vérlázító tett elkövetője már régebben örültségi romokban szenved.

* Titokzatos küldemény. Az odesz-szai vasut Vidsula állomásán, mint a Moszkovskija Vedomosti írja, nemrég fölnyitott egy feladott ládát s abban egy öreg zsidó holttestét találták. A ládát Poltóbán adták fel s Odesszára volt czímzve. A megejtett törvényszéki vizsgálat kiderítette, hogy a ládában talált zsidó neve Chaskind s Konotop városból való kis polgár volt. A holttest mellett czedula volt melyre kis orosz nyelven ez volt írva: „Elevenem nem akart elmenni, elküldjék hát halottképen.”

* Denevér mint fodrász. Szokol-czáról írják e mulatságos történetet mely egyik szomszédos községben, a napokban folyt le: „A falu végén állott vén kastély egy részét magtáru használta a tulajdonos, elő részében pedig néhány öreg eseléd lakott. Most hogy az „öreg” tulajdonos, „fiatal leányt” vett nőül, a mézes-hetek javát e csöndes magányban álló régi lakban kívánta töltöni. E végül a cselédség lakta előrészt berendezvén, a 3 napos asszonyt odahozta. Két három nap telvén, a fiatal nő körül kívánt tekinteni a paradicsomban, s fölkerítte férjét hogy az ódon lak hátsó részét is szőgrül-végre szemle tárgyává tegyék. Ugy lón. A férj fiatal nejevel karján végig járt a hátsó-rész térs termet, s megbeszélte azoknak jövőben miképp leendő beosztását és átépítését, míg nem egyik sarokba, a félkör-rönd alakú toronyba értek, melynek idő-rágra ablak szárnyait bizony megtépte a vihar, s így midőn nyílt az ajtó, önmaguktól kinyíltak az ablakok is s az eként támadt léghuzam ferjem uram fejéről lekapta a kalapot. E közben azonban az ablak csattanásra előbuktak a torony őslakói, a denevérek is, és csapatosan visszajogva röpöködtek idestova. Egyik nekivadult állat egyenesen az öreg fejére szállt, éles körmeivel az öreg ur hajfűrtjeibe méjéjt, s azokkal birkózása közben a gazdag fűrtökkel egyetemben lekapta az parokáját is, melyet a fiatal asszony nem csekély épülésére tova vitt magával.”

* Nagy tűz Aradon. A híres aradi Neuman-féle szeszgyár, mely nagyságára nézve első volt a monarchiában. tegnapelőtt este 8 órakor kigyuladt s borzasztó tűzvész áldozata lett. A tűz 8 óra egynegyedkor jelezték a városi őrtornyokban, mire a templomok tornyiban lázas kongatás kezdődött s csakhamar egész lángtengerben piroslott nyugot felé az ég. A csillagok között uszó bárány-fellegek lángföslányokként usztak az égen. A tűzoltók hasány trombitálás mellett robotgatt kocsijaikkal végig az utcákon, ki a Gáj-külváros felé, mely már messzire ki volt világítva a föl-fölsapó nyaldosó lángoktól, a lóvonatu vasut zsufova közlekedtek, a bérkocsik alig negyed óra múlva mind le voltak foglalva, e félváros sietett ki a vész helyére, ki gyalog, ki kocsin. A négy emeletes nagygyárépület a lakások és istállók még éjfélok is lángokban állanak. A tűzoltók hasztalan erőlködtek; a mentőszközök el-törpültek az óriási veszedelemmel szemben. Minden igyekezetük oda szorult, hogy a mellék épületeket megmenthessék s ezeket folytonosan fecskenedezték. Az aradi két tűzoltókar tagjain kívül 10 órakor Uj-Aradról is átvágtattak a tűzoltók Ternajgó Caesar vezetés alatt. A tűz folyto nosan rohammal terjedt. Az óriási nagy négyemeletes gyárépületben a gőzmalomban ütött ki a tűz. Az ablakokból nyaldosó lángnyelvekként csapokdnak ki a lángok; a tetők iszonyu robajjal időnként döltek be, a nagy épület utolsó szárny-tője 11 órakor zuhant be; az üszkök és sziporkák magasra röppentek föl s hulló csillagoként estek vissza szerteszt. A tűz keletkezéséről sokféle hír kering, de bizonyosat nem tudni. A kiszámíthatatlan. Csak annyi bizonyos, hogy milliókra megy.

* Ipartanmühelyeket szándékozik felállítani ujabban ismét a vidéken a val-lás és közoktatási miniszter s e tárgyban az összes tanfelügyelőkhez körrendeletet intézett, melyben jelzi, hogy miveltebb iparosok kiképzése tekintetéből hajlandó a fennálló, valamint a keletkező mindenik polgári és felsőbb népiskola mellé időrl-ödőre természetesen fokozatos haladásban a vidék szokásaihoz, megszokott életmód-jához s általában viszonyaihoz alkalmazott ipartanmühelyt felállítani. Ennélfogva a miniszter minden tanfelügyelőt arra hitt föl, hogy a vezetésére bizott tankertület-ben már fennálló, vagy esetleg felállítandó minden egyes polgári avagy felső népis-kolát vegyen gondosan szemügyre, viz-

sgálja meg a vidék életviszonyait, külön-ösen ebben azt, mely iparág az, a mire az ottani lakosok már eddig is kiváló hajla-mot tanusítottak melyhez a kellő anyagok helyben és olcsón kaphatók s haszonnal értékesíthetők, valamint azt is, hogy a kész munkák már a bizonyos irányt vett kereskedés útján haszonnal eladhatók. Né-zzen körül, hogy az így kiválasztandó ipar-ág gyakorlatára fognak e vállalkozni a polgári, avagy a felső népiskola növendé-kei? Az iskolai épületben, vagy annak közvetlen közelében lenne alkalmas és könnyen megszerezhető hely tanmühely elhelyezésére stb. Tájékozásul megjegyezte a miniszter, hogy általában jövőben mint jelenben minden esetre ily tanmühelyeket csak a fa-, vas általában fém-, vagy anyag-, és szövő ipar körébe vögték ágak számára állíthat, mivel ezek közül választ-hatók ki oly iparágak, melyekre a pol-gári és felső népiskolai oktatással kapso-latosan megszerezhető miveltéget haszon-nal alkalmazni lehet. Ha az ipar idővel ide nem illeszhető más ágáiban is kifej-lésnek indul, az ily ág számára is lehet annak idején a nevezett intézetek mellé ipar-tanmühelyt állítani. Mindenesetre jó volna, ha várásunk iparos körei a maguk részéről hallatnák szavaikat dologban s érvényesítenék, befolyásukat saját érdekük-ben ott és úgy amint lehet és kell.

A „Vasárnapi Ujság” szept. 18-iki száma következő tartalommal jelent meg: „Kisfaludy Károly mellszobra.” Kis Györgytől. — „Nagy Bihal Albertné.” Székely ballada. Közli Hentaller Lajos. — „A rezervista szerelme.” Elbeszélés. Irta Bihari Kálmán. — „Város nők nélkül.” — „Egy elesett utazó.” — A Becsali csárda. Feszti Árpádtól. — „Vándorvagy.” Költemény. Hidvégi Józseftől. — „Szent háború.” — „Uj szerkeztű írósztal.” — „Nyoma veszett!” Angol regény. — „Egy-veleg.” — A honvédsereg a hadgyakorlatokon. — „Egy hazánkfia levelei Ausz-triából.” — Irodalom és művészet, köz-intézetek és egyetek, egyház és iskola, mi ujság? stb. rendezeti rovatok.

Képek: Kisfaludy Károly mellszobra. Kis Györgytől. — Garnier francia utazó halála. — Becsali csárda. Feszti Árpádról. — Uj szerkeztű írósztal. (Két kép.) — Nyoma veszett! — A hadgyakorlatokról. A király és táborkara, a lovascsapatok mozdulatait szemlélve.

Tudományos apróságok.

— Mennyibe kerül városban a levegő? Egy varr-tó vándorlása az emberi testben. A tojások konzerválása. A pekingsi kasa.

„Nagy városokban még a levegő is pénzbe kerül”. — Így írta egy régi köz-mondés, mely, hogy épen nem alaptalan, előlégi igazolja a Páris város közmunkák tanácsának jelentéséből merített alábbi statisztikai adat.

A Páris boulevardjait disztó fak darabonként átlagosan 5 frank értéket képviselnek; de a kiadás, beültetés, a termő-földnek távolról való hordása, a fákát védelmező vasrács, s az öntözés, s más kiadásokkal együtt minden fa 184 frankba kerül. Ezenkívül a fákát legalább is minden tizenkét évben egyszer meg kell ujítani, a mi ismét 18 frank költséget okoz; szóval minden egyes fa 202 frankba kerül. Miután pedig Párisban körülbelül 103.650 fa disztó az utcákat, a város ezekre minden 12 vagy 15 évben 20.937.300 frankot kénytelen kiadni.

A közmunkák tanácsa jelentést kö-vetkezőleg indokolja: „E kiadás lépen nem tulságos, ha meggondoljuk, hogy ez ültetések mily nagy szolgálatot tesznek a városnak. E fák ujít-ják fel e roppant város megromlott leve-gőjét, mert felbontják a magukba szitt zsenzávat, s azt élenynyé alakítva adják vissza.”

Páris városában tehát a levegő fel-frissítése évenként több mint másfél millió frankba kerül.

Budapestről nincsenek pozitív ada-taik, csak annyit tudunk, hogy minden fa körülbelül 69 forintjába kerül a vá-rosnak.

A lapok már számtalanszor említet-tek oly eseteket, midőn az emberi testbe a szájon át vagy más úton behatolt var-róttuk, magy más hegyes eszközök évek multával utat törnek maguknak a test va-lamely részén, és ismét napvilágra jöttek. De mindezeknél különösebb, szinte hihe-tetlen esetet hoz fel a „Le Monde de la science”. „Mintegy kilenc év előtt — írja a nevezett — egy fiatal leánynak egy jó-kora varrótú hatolt talpába, s e tü most gyermekének lábából jött ki. Coblen kis-

asszony öt évelőt ment férjhez; a tünek testében le s felvándorlása által okozott fájdalmat ez időben már csaknem meg-zszokta. Házasságából három gyermek szü-letett. Valamivel harmadik gyermekének születése előtt a tü által okozott fájdalom egészen megszűnt, annyira, hogy a fiatal anya már nem is érezte azt, holott aze-lőtt mindig meg tudta mondani, melyik testrészében teszi a hegyes eszköz fájd-almat okozó szabálytalan sétáit.

Síme a kis Arthur, így hívták a harmadik gyermeket, ki mindig szelid és csöndes természetű volt, egy idő óta nyug-talan és ingerlékeny kezdett lenni. Ez idő-ben az anya gyermekének fűrésztése kö-zben annak lábán egy fekete foltot vett észre. Megtapogtatva, érezte, hogy a bőr alatt valami keményebb tárgy mozog.

A fekete pont idővel nyílt seb lett s mily nagy volt az anya bámulása, mi-dőn egy reggel gyermekének lábát tapo-gatva, a sebből ugyanazon tütt huzta ki, mely kilenc év előtt az ő lábában hatolt.” Szakemberek között ez eset minde-nesetre érdekes vitaközös tárgy lehet, de azt hisszük, hogy lehetetlenséget be-bizonyítani alig áll az orvosi tudomány-nak hatalmában.

Mintegy tíz év előtt Szathmáron is történt egy az előbbihez sokban hasonló eset, melynek érdekességét emeli az, hogy valóságáról valamennyi Szatmár városi or-vos bizonyosságot tehet, s hogy az esemény hősnője — egy gyönyörű fiatal leány — ma már boldog menyasszony, s pár hét múlva még boldogabb menyecske leend.

Ugyanis egy köztisztelőben álló elő-kelő család nyolcz éves leánykájának jobb oldalán, közvetlenül a bordák alatt egy kelés támadt.

Az orvos azonnal konstatálja, hogy e kelés alatt valami idegen, kemény tárgy lappang, de jóllehet annak végét már ki-taszoló ollóval is megfoghatta: azt ki-huzni különböző okokból még sem merte. Az anya azonban bátrabb volt, s a nyi-tott sebből egy meglehetősen vastagságú kö-zépen kettőtört kötött huzott ki. — Az eset nagy feltűnést keltett, annyival inkább, miután a gyermek nem emléke-zett rá, hogy valaha e tü elnyelte volna, vagy pedig e tü más módon testébe hatolt volna.

A tütt különben a kezelő orvos a bécsi orvosi fakultásnak küldte be, hol az állítólag szerencsésen el is veszett.

A tojások épen eltartásának kérdése már gyakran foglalkoztatta nem csak azo-kat, kik azzal kereskednek, hanem a tu-domány embereit is kik belátták, hogy egy ilyen természetű találmány által nagy szolgálatot tennének az emberiség élelme-zésének, s egyuttal egy új forrására talá-nának a meggazdagodásának.

Régi idők óta alkalmazták már e czélra a zsirt meszes vizet, szénport, stb. De szerencsétlenségre, e szerek konzervál-ják ugyan a tojásokat, de a legtöbb eset-ben megfosztják eredeti ízétől.

Pedig, hogy mily nagy fontossággal bír a tojások épen eltartása, azt csak ak-kor foghatjuk föl, ha meggondoljuk, hogy a tojás egyike azon élelmi szereknek, melyeknek ára a legnagyobb változásnak van alávetve.

A budapesti árakat tekintve (hol az évi fogyasztás több mint harmincz millió-ra rug), a tojás ára darabonként 1 és 1/2 krtól egész 5 krig szokott váltakozni.

Egy sikeresen alkalmazott eltartási módszer által tehát a tojásba fektetett pénz több mint 300 százaléki nyereséget biztosít.

A legujabb feltalált módszer abban áll, hogy a tojások parafinnal vonnak be, s az ezzel tett kísérletek felelte ki-tünőknek bizonyultak.

Egy kiló parafin 3000 tojás bevo-nására is elegendés lévén, az eljárás em-lítésére is alig méltó csekélységbe kerül.

A mult évi július hóban elrakott to-jások november és decemberben is tö-kéletesen frissek és jóízűek voltak.

A feltaláló a tolyások sulyára ala-pított összehasonlító kísérleteket tett, s ezek a legjobb eredménnyel sikerültek; ugyanis több parafinnal bevont és termé-szetes állapotban lévő tojást különböző időközökben megmért.

Egy természetes állapotában ha-gyott tojás: január 31-én 49 grammot, márczius 5-én 47 grammot, május 3-án 45 grammot, június 12-én 43 grammot nyomott, míg egy hasonló sulylyal bíró és parafinnal bevont tojás a legkisebb válto-zásnak sem volt alávetve, s mindvégig megőrizte eredeti sulyát.

Az így elrakott tojások két év el-multával sem változtak.

Az elteendő tojásoknak nagyon fris-seknek kell lenniök, mert a már egyszer,

romlásnak indult tojásokat a parfin sem javíthatja meg.

A parfinnal bevont tojások ültetés-re nem használhatók, mert a likasok oly-annyira betömtenek, hogy a tojás belse-jébe levegő épen nem hatolhat.

A pekingsi kacsá az ujjabb időben meghonosított háziállatok között egyike a legértékesebbnek.

Az „Acclimatation” szerint 1873-ban került az egyesült-Államokba és Angliá-ba; oda Palmer, ide pedig Keele hozta be először. E kacsák Kínából, és pedig valószínűleg Peking környékéről származ-nak, honnét neveket is vették.

Behozataluk óta több kiállításban szerepeltek, s mindentűt általános bámu-lat tárgyai voltak. A budapesti állatkert-be értesülünk ez év folyamában érke-tek meg, s már tojásaik az igazgatóság által el is árusítottak.

Mint minden a mennyei birodalom-ból származó szárnyas állat, ugy e ka-csák is roppant terjedelmük által válnak ki.

A pekingsi kacsá épen nem hasonlít Európában elterjed fajrokonaihoz, s tá-volról ugy néz ki, mint egy lapos indiai csónak.

E különös hasonlatosságot még in-kább kiemeli az, hogy felette dus fark-tollazatuk visszafelé hajlik. Lábaik nagyon is hátul vannak, mi által sokkal egyene-sebben járnak, mint másféle kacsák.

Nyakuk hosszú s fejük aránytalanul nagy. Csőrük narancssárga, lábaik színe szintén sárga, de már egy kis sére veresbe hajló. Fehér tollazatuk pedig creme színbe játszik.

Rendkívüli nagyságuk miatt Angol-országban igen kerestek. Hosszú testük, piros csőrük és kiválóan szép tollazatuk általános feltűnést kelt a kiállításokon. Sulyok gyakorta eléri az 5 kilót.

E kacsák általánosságban inkább husra híznak, mint zsirra, s husuk rend-kívül izletes.

Sokkal többet tojnak, mint a ma-sféle ruczák, de azokhoz hasonlóan, ugyszólván soha sem költenek.

Gyorsan fejlődnek, s az idő viszon-tagságai nem bírnak befolyással reájuk. Mindezen tulajdonságaiknál fogva nagyon kívánatos lenne, ha mielőbb elterjednének a baromfi udvarokban. A pekingsi kacsá oly keccesen uszik a vizen, hogy az an-golok pompás parkjaikban levő tavakat leginkább ezzel népesítik be.

„E-s.”

Közlekedés.

A Debreczent érintő vonatok menetrende.

INDULÁS:

Budapestre, Czeglédre: Nagyváradra

délután 12 óra 36 perczkor

este 9 „ — „

Nyiregyházára, Miskolczra.

reggel 7 óra 57 perczkor

d. u. 3 „ 25 „

este 9 „ 20 „

Szathmárra, Királyháza:

reggel 4 óra 10 perczkor

délután 4 óra 24 „

ÉRKEZÉS:

Budapestről, Nagyváradról,

reggel 3 óra 45 perczkor

d. u. 3 „ 1 perczkor

Miskolczról, Nyiregyházáról:

reggel 9 óra 09 perczkor

d. u. 12 „ 21 „

este 8 „ 12 „

Szatmárról, Királyházáról:

délben 11 óra 54 perczkor

este 8 óra 07 perczkor.

Szabó József,

felelős szerkesztő s kiadótulajdonos.

